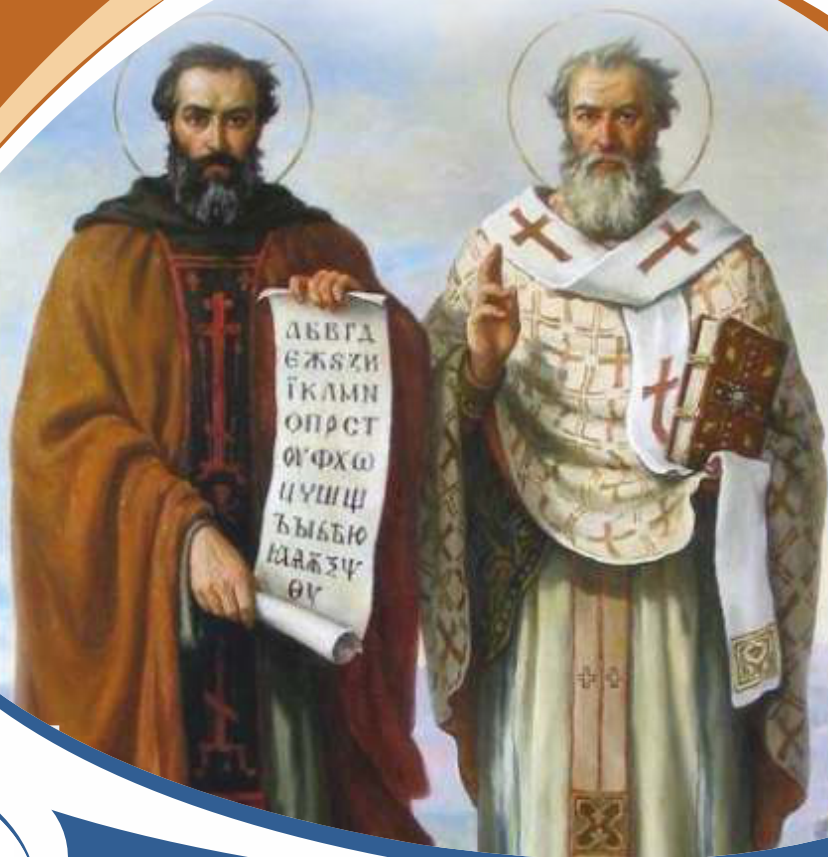

863 n.l.

IRONSTANTIN A METODĚJ

MISE NA VELKOU MORAVU

V roce 863 n.l. byli Konstantin a Metoděj, na prosbu moravského knížete Rostislava, vysláni Na Velkou Moravu byzantským císařem Michaelem III.

O vzniku Sámovy říše a později Velké Moravy se dočteme z různých historických spisů od historiků, kteří se tímto tématem zabývají. Co ovšem zůstává velkou neznámou je, kudy vedla cesta misionářů ze Soluně na Velkou Moravu. O této cestě nejsou žádné zprávy ani informace, a proto jsem se pokusil podle dostupných historických údajů, aspoň částečně zmapovat přibližnou trasu.

Začátkem roku 863 n.l. se vydávají naši misionáři ze Soluně, s doprovodem a svými žáky Klimentem Ochridským, Naumem, Gorazdem, Angelariem a Sávou na cestu. Jaké útrapy a nebezpečí zažívali během cesty nám není známo, ale vzhledem k době rozmachu, touhy různých vládců a národů o dobývání nového území a kontrolu strategických cest, museli být velmi ostražití.

Prvním předpokladem jejich plánované cesty, bylo se dostat do Bělehradu. Jejich cesta vedla přes město Kilkis, které bylo známé z antické doby jak Řeky, tak Římany. Ti zde vybudovali lázně a další stavby. V době byzantské říše bylo město křižovatkou obchodních cest. I když jej několikrát poničily nájezdy Osmanských Turků, stalo se důležitým centrem církevního života.

Z města Kilkis putovali dál směrem do Strumice kolem Dojranského jezera. Toto město mělo v antické době název Astraion „Město hvězd“. v době Římanů je přejmenováno na Tiberiopolis. Nedaleko města je starobylý monastýr s významnými freskami i Pravoslavný farní kostel sv. Cyrila a Metoděje.

Po opuštění města Strumica pokračují dál do Bělehradu přes město Štip. V římské době existovala v blízkosti města osada Astibos, která se nacházela na důležité římské cestě Via Egnatia, jež spojovala západ s východem. V byzantské době se město poprvé objevuje pod svým současným jménem jako Štipion. Nachází se v širším regionu Makedonie, kde Konstantin a Metoděj působili již před svou misii na Velkou Moravu.

Dalším městem na jejich pouti bylo Skopje. Toto původně paionské město, se ve 3. století před naším letopočtem stalo známé jako Scupi. V 1. století n.l. osadu obsadili Římané a udělali z ní důležitý obchodní uzel a vojenský tábor. V roce 395, po rozdělení Římské říše, připadlo Scupi Východořímské-Byzantské-říši. V 7. století jej na čas dobyly slovanské kmeny a začaly používat název Skopje.

Pro pokračování do Bělehradu si naši misionáři zvolili cestu přes oblast dnešního Kumanova, která byla důležitou spojovací cestou ze Soluně do Bělehradu. V době jejich poutě, zde byly pouze obce slovanských kmenů, které postupně osídlovaly Balkán.

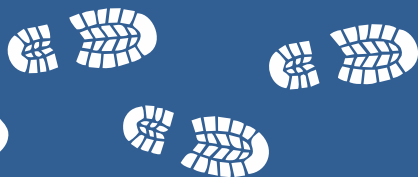
Putujíc dál, pravděpodobně procházeli oblastí dnešního města Vranje. V dobách vrcholného středověku bylo důležitou křižovatkou cest mezi Srbskem, Makedonií a Bulharskem a klíčovým městem na moravsko-vardarské spojnici.

Dalším územím, kterým procházeli bylo pravděpodobně území města Leskovac, které v době pouti Konstantina a Metoděje neexistovalo. Nacházely se zde pouze slovanské osady. A tak nezbývalo než pokračovat dál, směrem k městu Niš. Toto město bylo známo v římských dobách jako Naissus. V roce 442 n. l. bylo zničeno Huny pod vedením Attily. Město bylo obnoveno, poněvadž leželo na strategicky důležité oblasti pro kontrolu nad cestami mezi Evropou a Asií. Bylo taky známé jako rodiště císaře Konstantina velkého, kolem roku 280 n. l., prvního křesťanského císaře.

Z města Niš pokračovali mezi horami přes území dnešního města Jagodina, které bylo zemědělskou oblastí osídlenou slovanskými kmeny. Takto pokračovali dál územím, jenž bylo osídleno Slovaný až do Bělehradu.

Město Bělehrad známé z římské doby jako Singidunum, bylo strategicky důležitým pohraničním bodem na řece Dunaji, což z něj činilo častý cíl útoků. V roce 441 n. l. dobyl město Attila a zcela jej zničil. Po pádu Hunské říše se stává opět součástí Byzantské říše, ale posléze je dobyt Sarmaty. O několik let později to jsou Gepidové, 504 n. l. Ostrogo'ti. V roce 510 n. l. na základě mírové smlouvy, je město vráceno Byzantské říši. V roce 535 n. l. byzantský císař Justinian I. nechává Singidunum znovu postavit, čímž obnovuje jeho vojenský význam.

Po dobytí Bulhary v roce 827 n.l. nazývají západní prameny město Alba Bulgarika a 16. dubna 878 n. l. je zaznamenána zmínka o slovanském názvu Beligrad-Bílé město. V 9. století nakonec město obsadili Slované a položili základy pro pozdější rozvoj Bělehradu jako významného slovanského města.

Dál naše misie pokračovala směrem na město Mitrovica, které bylo již známo z římské doby jako Sirmium. Pro Římany mělo strategický význam jako křižovatka různých civilizací. Po dobytí Avary v 6. století n. l. nastala tzv. – Temná doba. Spolu s Avary se zde postupně usazovali slovanští osadníci. Po pádu Avarů se oblast dostala pod vliv Franské říše Karla Velikého. Toto území již v té době nemělo městskou strukturu. Jednalo se pouze o slovanské osady. Značný význam získalo v 9. století s osídlováním Slovanů a šířením křesťanství, např. misie Cyrila a Metoděje. Tím získalo znovu určitý význam jako sídlo arcibiskupa Metoděje pro dolní Panonii. To však neznamenalo obnovu velkého města, spíše duchovního centra.

Pokračování cesty na Velkou Moravu vedla naši misií směrem na území dnešního města Sombor, které bylo v té době hojně osídleno slovanskými kmeny. V neklidné politické době putují dál územím dnešního města Pécs v Maďarsku směrem k Balatonskému jezeru. Toto území je známo jako Panonie a jeho rovinatě pláň byly výhodné pro chov dobytka a zemědělství, a proto zde bylo velké osídlování Slovanů. Netvořila se zde města, ale pouze vesnice. Misionáři sice procházeli nádhernou krajinou, ale vojensky i mocensky nestabilní a nebezpečnou.

Pokračováním dál na sever nakonec došli k soutoku řek Dunaje a Moravy do Devína.

Toto opevnění nechal stavět kníže Rostislav na obranu kupeckých cest-Podunajskou a Jantarovou stezku. Naše misie se tedy konečně dostala na území Velké Moravy a mohli pokračovat kolem řeky Moravy až do Mikulčic. V době příchodu Konstantina a Metoděje byly Mikulčice nejvýznamnějším a nejrozsáhlejším centrem Velké Moravy. Funkce tohoto hradiště byla státní, vojenská i duchovní a prosperoval zde jak obchod tak řemesla.

Na nejvyšším místě hradiště byly objeveny základy velmožského paláce, pravděpodobně sídla vládce a jeho rodiny. Unikátním je však nález základů dvanácti kostelů, což je největší soustředěný počet kamenných staveb z dob Velké Moravy. Mezi nimi je největší dosud objevená velkomoravská církevní stavba, trojlodní bazilika.

Z Mikulčic pak putovali do cíle své misie, do Velegradu-dnešní Staré Město u Uherského Hradiště.

Jeho historie je úzce spjata s příchodem Konstantina a Metoděje, neboť se předpokládá, že právě zde se nacházelo jedno z nejdůležitějších center, které přijalo jejich misii a kde potom se svými žáky působili.

Autor: **Jan MIRONIDIS**

 +420 792 378 156

 jan.mironidis@seznam.cz